

V Elmi je poslovanje spet postalo rentabilno, povzpeli so se med vodilne organizacije združenega dela za Bežigradom. Foto: S. D.

KAKO SO POSLOVALI?

Elma ni več v težavah

Na eni izmed aprilskih sej so člani bežigradskega izvršnega sveta (še v zasedbi iz prejšnjega mandatnega obdobja) ocenili poslovanje Elme v letih 1980. in 1981. ter pregledali izvajanje sanacijskega programa v industrijskem montažnem podjetju, delovni organizaciji EMONT, temeljni organizaciji združenega dela Dvigala.

Pred dvema letoma so bili poslovni rezultati Elme, ki združuje za Bežigradom delo v treh temeljnih organizacijah združenega dela in v delovni skupnosti skupnih služb, ves čas na meji ali celo pod mejo uspešnega poslovanja. Zaradi nizke produktivnosti in fizične proizvodnje ter akumulacije so bili tudi osebni dohodki najnižji v bežigradskem gospodarstvu. Fluktuacija delavcev je bila zato precejšnja, odhajali so predvsem kadri z visoko strokovno izobrazbo. Delovna skupina, ki jo je pred dvema letoma imenoval bežigradski izvršni svet je sodelovala pri razreševanju nakopičenih težav v Elmi in uspeh ni izostal, saj so se lani začeli poslovni rezultati izboljševati. Elmino poslovanje je spet postalo rentabilno, po fizičnem obsegu proizvodnje pa se je povzpela med vodilne organizacije združenega dela v občini. Tudi izvoz je postal pomembna kategorija v Elmini poslovni politiki. Celotni rezultati gospodarjenja so lani spet uvrstili Elmo med povprečne organizacije združenega dela, zato je

izvršni svet bežigradske občine skupščine na letošnji aprilski seji ukinil posebno delovno skupino, ki je v preteklem letu in pol konkretno sodelovala pri reševanju Elminih težav. Glede na dosežene rezultate poslovanja v tem času, je bilo njeno delo uspešno iz zato ni več potrebno.

Povsem drugače pa so ocenili lansko moteno poslovanje IMP-jeve delovne organizacije EMONT, temeljne organizacije združenega dela Dvigala, ki se je otepala s poslovnimi težavami že od leta 1979. Zato je bil

marca letos izdelan sanacijski program, ki konkretno pristopa k izboljšanju poslovanja v tem tozdu. Vse težave tozda Dvigalo namreč niso samo zunanje, ampak takšne, da bi jih lahko in, da bi jih morali v tej temeljni organizaciji sami urediti. Bežigradski izvršni svet je zato na aprilski seji imenoval posebno delovno skupino, ki bo pri izvajanju sanacijskega programa sodelovala z vršilecem dolžnosti poslovnega organa ter mu nudila ustrezno strokovno pomoč.

VIDA PETROVIČ

ODMEV NA ČLANEK:

»Kadar se skrha samouprava«

V »Zboru občanov« števil. 3 (23. marca 1982) je bil objavljen članek o delovanju komisije za družbeno nadzorstvo, v katerem so bila navedena imena organizacij združenega dela, ki jih je komisija obravnavala.

Avtorju članka se je oglasil direktor Poslovne skupnosti Magos z željo, da se pojasni problematika v zvezi s poslovanjem Magosa.

Zaradi objektivnega informiranja predstavljamo potek obravnav Magosa na komisiji za družbeno nadzorstvo:

Januarja 1981. je komisija za družbeno nadzorstvo uvrstila Poslovno skupnost Magos v obravnavo zaradi finančno-materialnega poslovanja in samoupravno-normativne ureditve. V ta namen je komisija zaprosila Službo družbenega knjigovodstva – podružnico Ljubljana, da opravi kontrolo finančno-materialnega poslovanja, ki je v zapisniku z dne 6. 2. 1981 ugotovila pomanjkljivost v obračunu amortizacijske stopnje.

Končna ugotovitev v citiranem zapisniku SDL se glasi (citiramo):

»Ugotovljene nepravilnosti ni mogoče smatrati kot kršitev predpisov, ker je bila podana možnost, da bi jih računovodstvo odpravilo že pred sestavo zaključnega računa za leto 1980.«

Komisija za družbeno nadzorstvo je zaprosila tudi komisijo za samoupravljanje pri izvršnem svetu bežigradske občinske skupščine. Komisija je svoje delo opravila in v zapisniku z dne 20. 3. 1981 je svetovala usklajitev posameznih samoupravnih aktov z zakonom o združenem delu.

Na podlagi tako pridobljenih podatkov je komisija za družbeno nadzorstvo sklenila (citirano):

»Delo komisije za družbeno nadzorstvo v Poslovni skupnosti Magos ni potrebno. Področje samoupravne normativne spremlja komisija za samoupravljanje.«

S tem je bila obravnavana problematika Poslovne skupnosti Magos zaključena.

Ob tem ne kaže prezreti odnosa direktorja do organizacije, ki jo vodi in kako se problematika organizacije interpretira v sredstvih javnega obveščanja. To je skrb za ugled delovne organizacije, ki je v danem primeru nedvomno na mestu!

MOMIR RADOSAVLJEVIČ

ODGOVOR NA DELEGATSKO VPRAŠANJE

Ali je dovolj trgovin za vse Bežigradjane?

Za Bežigrad bi lahko rekli, da je trgovinska občina, saj trgovini v bežigradskem gospodarstvu pripada drugo mesto z 28 odstotki v skupno ustvarjenem dohodku gospodarstva. V njej služi svoj kruh preko 21 odstotkov vseh za Bežigradom zaposlenih delavcev. Koliko Bežigradjanov pa lahko vsak dan čim bližje svojemu domu kupi svež kruh? Na to vprašanje je skušala odgovoriti analiza gravitacijskih območij maloprodajne mreže za osnovno preskrbo v naši občini, ki jo je izdelal ljubljanski Zavod za družbeno planiranje.

KAJ JE SPLOH DOBRA PRESKRBA?

Predvsem mora biti čim bližje bivališču ljudi. V vsaki krajevni skupnosti naj bi imeli krajan na voljo poleg trgovine z osnovnimi živili tudi ostale trgovine, nekatere storitvene in obrtne dejavnosti in gostinske lokale. Krajan pa seveda ne kupujemo samo v svoji krajevni skupnosti. Velikokrat kupujemo v sosednji občini, ker smo tam pač zaposleni ali pa se odločimo za drugo trgovino zato, ker je dostop do nje skupaj z velikim parkiriščem, kjer lahko pripeljemo polno košarico prav do avtomobila, bolje urejen. Zato območja, kjer krajan zadovoljuje svoje osnovne življenjske potrebe ne poznajo krajevni meja. Če bi želeli analizirati oskrbo prebivalstva bolj celovito pa bi vsekakor morali upoštevati tudi vrtnice, šole, zdravstvene institucije, pošte, banke in nekatere komunalne storitve, ki nam prav tako, dan za dnem, nudijo mnoge storitve.

JUŽNI DEL BEŽIGRADA JE KOT MESTNO SREDIŠČE

Bežigrad bi lahko razdelili na tri območja, kjer je na različne načine skoncentrirana prodaja. Južni del Bežigrada, ki sega do Stadiona in Savskega naselja ter Žal, je najgostejše naseljeno. Na področju krajevnih skupnosti Bežigrad – sever, Bežigrad – jug, Boris Zihert, Anton Tomaž-Linhart, Boris Kidrič ter delno Miran Jarc, Stadion ter Savsko naselje I., II. in III sta zaživel dve področji, kjer je osredotočena oskrba prebivalcev. Eno se razprostira okrog blagovnice Astra in Lagune do Emonine samopostrežbe v Vojkovi ulici ter do niza prodajal ob zahodni strani Titove ceste. Drugo, precej manjše področje, pa predstavlja niz lokalov ob ulici Luize Pesjakove, skupaj z Mercatorjevo samopostrežbo v Savskem naselju. Prav v krajevni skupnosti Boris Zihert, ki meji in je tudi osredotočena na obe področji, so si krajan že velikokrat prizadevali za novo trgovino.

V tem južnem delu Bežigrada, kjer živi okoli 19 tisoč ljudi, precej pa jih je zaposlenih tudi iz drugih občin, je v prvem gravitacijskem območju našlo svoje mesto poleg raznih trgovin tudi več frizerskih lokalov, fotograf, urar, kemična čistilnica, kopirnica, izdelava ključev, lekarna, zdravstveni dom, več bank, pošta, kinematograf, dokaj močna pa je tudi gostinska ponudba. Gre torej za tako celovito ponudbo, kot jo ima izven ožjega mestnega sre-

dišča verjetno le malokateri predel mesta.

OD STADIONA DO ČRNUČ PREMALO TRGOVIN

Na drugem delu, ki poteka ob Titovi cesti, od Stadiona preko Ježice do vključno Črnuč, obstaja več manjših »trgovskih« centrov, ki so strnjeni okoli Emona marketa na Vodovodni cesti, Ljubljanskih mlekarn na Pribinovi ulici in Mercatorjeve samopostrežbe na Rožanski ulici – za okrog 6.500 prebivalcev. Te možnosti pa so najbrž preskromne, saj lahko izračunamo na prebivalca manj kot 0,10 kvadratnega metra prodajne površine. Tudi ponudba ostalega blaga in storitev ni ustrezna, saj obstajata na tem področju krajevnih skupnosti Stadion, Triglav, in Koroških partizanov samo dve gostilni, frizer, fotograf in kemična čistilnica.

Prodajalne so skoncentrirane tudi v krajevni skupnosti Miran Jarc, ob Titovi cesti, nasproti Stadiona. Ker pa kupuje v njih približno 2.500 ljudi, tudi te preskrbe ne moremo oceniti kot dobre, saj je vsak krajan deležen le 0,09 kvadratnega metra prodajnih površin.

Tudi razvoj pestre ponudbe v soseski BS-3 je šele v začetni fazi. V samopostrežnici ABC Delikatosa, prodajalni sadja in zelenjave, cvetličarni in frizerstvu ter servisu za popravilo televizijskih sprejemnikov, krajan prav gotovo ne za-

jevnih skupnosti Savlje-Kleče, Ježica, Stožice, »7. september« in Urške Zatlje kupujejo od februarja letos v novi Namini blagovnici. Za krajane je tu res dobro poskrbljeno, ne le glede preskrbe. Na tem področju je zraslo pravo malo mesto, z banko, obrtniki, ter s solidno gostinsko in gostinško-rekreativno ponudbo na kopalnišču pri Šternu. Črnuče pa so nedavno tega dobile novo Mercatorjevo samopostrežnico.

TISTI BREZ AVTOBUSA KUPUJEJO SAMO DOMA

V krajevni skupnosti Tomačevo je osnovna ponudba živil osredotočena v samopostrežbi Ljubljanskih mlekarn in v prodajalni Mercatorja. Tudi dobri gostilni in nekaterih obrti na tem področju ne manjka. Zaradi ugodne avtobusne povezave z mestom pa krajan Tomačevega kupujejo tudi v mestu ali tam, kjer so pač zaposleni.

Težje pa je v krajevnih skupnostih Šentjakob – Podgorica, Beričevo in Dol, ki si že nekaj let prizadevajo, da bi tudi k njim zapeljali »mestni zelenici«. Mercatorjeva samopostrežba in pekarna v Podgorici in dobra gostinska ponudba, Mercatorjeva prodajalna v Beričevem in Emonina trgovina v Dolu so zato toliko bolj pomembne.

ZAGRABITI STVARI NA PRAVEM MESTU

Tako, prešli smo bežigradske trgovine, mogoče smo tudi katero izpustili. Bežigradjani smo, vsaj gle-

Foto: Arhiv Z. O.

dovoljijo vsem svojim potrebam. Predvsem mlajše družine, ki žive v tej novi soseski, zato verjetno večino svojih dnevnik nakupov opravijo kar tam, kjer združujejo delo.

Na področju krajevnih skupnosti Brinje je ponudba spet zadovoljiva – po prodajni površini na prebivalca seveda, o kvaliteti pa bi moral svoje doreči svet potrošnikov. Med Tolstojevo ulico, bodočo obvoznico, Titovo in Slovenčevno cesto predstavljata Emonin market v Hubadovi ulici ter Mercatorjeva samopostrežnica skupaj z diskontom v Slovenčevi ulici osnovno ponudbo. Glede na predvideno gradnjo novih stanovanjskih enot severno od soseske BS-3 pa bi bil dobrodošel prodajni center neke blizu odcepa na novo obvoznico proti Mariboru.

Severno od nove obvoznice pa lahko krajan iz kra-

de prodajne površine na enega prebivalca srazmerno dobro preskrbljeni, saj je v drugih ljubljanskih občinah razen v Centru, stanje še slabše. Poudariti pa moramo, da pet krajevnih skupnosti še vedno nima svojih trgovin. Krajan iz krajevnih skupnosti Franc Ravbar-Črnuče, Nadgorica – Ježa, Savsko naselje I., »7. september«, in Boris Zihert bodo najbrž še vedno nakupovali drugje. Zadnje besedo o preskrbljenosti trgovin, delovnem času in kakovosti izdelkov pa bi morali izreči sveti potrošnikov po krajevnih skupnostih. Za njihovo ustanavljanje in delovanje pa med krajan žal ni preveč zanimanja, zato se stvari ne premaknejo naprej in ostajajo le pri kritiki. Morda je pa tu tisti pravi konec, ki ga je treba zagrabiti, tudi če gre za novo trgovino.

VIDA PETROVIČ

Študenti in ljudska obramba

Seznani se bodo z obrambnimi pripravami v občini, delovni organizaciji in krajevni skupnosti

Sekretariat za ljudsko obrambo bežigradske občine se v okviru svojih obveznosti do izobraževalnih organizacij s področja ljudske obrambe vključuje v učni program Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo. Učni program vsebuje tudi praktično seznanjanje študentov z obrambnimi pripravami v občini, krajevni skupnosti in organizacijah združenega dela.

V dogovoru s fakulteto se bodo študenti drugega letnika seznanili z obrambnimi pripravami občine; razložili jih bodo delavci občinskega sekretariata za ljudsko obrambo.

Z obrambnimi pripravami delovne organizacije se bodo študentje seznanili v Gradbenem podjetju Bežigrad. Razložili jih bodo delavci, ki so zadolženi za posamezne naloge ljudske obrambe. Tako se bodo študentje seznanili z obrambnimi pripravami iz ust neposrednih izvajalcev nalog in tako v praksi videli del podružbljanja ljudske obrambe.

Študentje se bodo seznanili tudi z obrambnimi pripravami krajevnih skupnosti. Obiskali bodo krajevno skupnost »Urška Zatlje«. Obrambne priprave bodo predstavili delavci krajevnih skupnosti.

Program sodelovanja Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo in bežigradskega upravnega organa za ljudsko obrambo se bo nadaljeval tako, da bo upravni organ vključeval študente smeri splošne ljudske obrambe v konkretno delo ob vajah in drugih aktivnostih.

M. R.